

Nej till NATO!

Föredrag av Ingela Mårtensson i Nässjö den 2 april 2016

Ingela Mårtensson från Kvinnor för fred i Göteborg föreläste i Nässjö om NATO lördagen den 2 april. Hon inledde med att berätta om NATO:s ursprung och historia – från 1949 fram till 2010-talet. Det är en militär allians grundad på kärnvapeninnehav av en del NATO-länder.

Under Balkankrigen i slutet av 1990-talet förändrades NATO:s inriktning från försvarsallians till en militär allians som kunde föraangreppskrig i länder utanför NATO. På så sätt kunde NATO bomba i Jugoslavien och senare i Afghanistan, Libyen m.fl. länder.

Ingela tog även upp de kvinnliga soldaternas roll i NATO – de var viktiga för att kunna få information av lokalbefolkningen i t.ex. Afghanistan.

Huvuddelen av Ingelas föredrag kom att handla om Sveriges närmande till NATO de senaste decennierna. Den svenska alliansfriheten och neutralitetspolitiken luckrades upp i samband med ansökan om EU-medlemskap 1991. Då började det talas om neutralitet bara i vårt "närområde". 1994 gick Sverige och många andra länder med i "Partnerskap för fred" där NATO-länder, men även Ryssland, är medlemmar.

Lissabonfördraget 2009 mellan EU:s länder innebar att alla EU-länder – inklusive Sverige – skulle visa solidaritet och ställa upp för varandra "med alla medel".

Värdlandsstödsavtalet – "Host nation support"

I juni 2014 tog den dåvarande borgerliga regeringen ett beslut om att Sverige skulle ingå ett s.k. "värdlandsstödsavtal" eller "värdlandsavtal" med NATO. Den 4 september samma år – bara två veckor innan riksdagsvalet – åkte Sveriges dåvarande ÖB Sverker Göransson till ett NATO-möte i Wales för att skriva på avtalet.

Det visade sig dock att det inte bara var allianspartierna som låg bakom denna ansökan. Även Socialdemokraterna och Miljöpartiet var med - bara Vänsterpartiet hade reserverat sig i riksdagens försvarsberedning.

Få politiker hade hört talas om värdlandsavtalet fram till våren 2014. Ingela hade frågat försvarsintresserade politiker som Lars Ohly och Jonas Sjöstedt från Vänsterpartiet och Valter Mutz från Miljöpartiet – de fick höra talas om det först denna vår.

Men det visade sig att flera partier och politiker hållit på att förbereda ett värdlandsavtal ända sedan 2010. Både alliansregeringen och Socialdemokraterna var inblandade. Men man hade t.ex. aldrig tagit upp det i utrikesnämnden. Vänsterpartiet har anmält detta till konstitutionsutskottet.

En proposition om värdlandsavtalet har den 17 mars 2016 lagts av S-Mp-regeringen. Den har stöd av de borgerliga partierna. Vänsterpartiet är emot värdlandsavtalet. Inom S och framför allt Mp finns ett internt motstånd.

Avtalstexten är offentliggjord. Där står inget om förbud för NATO att ha kärnvapen på svenskt territorium. Detta har varit ett av kritikernas huvudargument mot värdlandsavtalet. Avtalet kan också innebära att NATO kan upprätta militära högkvarter på svenskt territorium.

I slutet av maj ska riksdagen besluta om värdlandsavtalet. Det planeras träda i kraft redan den 1 juli. Det pågår en hel del debatt och opinionsbildning i Sverige detta. Många äldre diplomater och

politiker från olika partier är mycket kritiska till Sveriges närmande till NATO. Bland dessa kan nämnas Hans Blix och Rolf Ekéus, Pierre Schori, Thage G. Peterson och Maj Britt Theorin.

Tyvärr lär väl avtalet gå igenom eftersom både socialdemokrater och borgare är för detta. T.o.m. Miljöpartiet ställer nu upp på NATO – vad finns kvar av detta partis grundvärderingar? KU-förhören kring avtalet är dock på gång. Det återstår att se vad de leder till.

Ingela berättade också att Sverige nu har ”Guldkort” i NATO – tillsammans med Finland, Australien, Jordanien och Georgien. Detta är länder som NATO väldigt gärna vill samarbeta med.

Ingela Mårtensson avslutade sitt föredrag med att säga att Sverige istället för att närma sig NATO borde samarbeta inom OSSE – en säkerhetsorganisation som omfattar i stort alla Europas länder inkl. de Ryssland och övriga f.f.d. sovjetrepublikerna, samt USA och Kanada. Då kan man också ta upp flyktingfrågan – som i högsta grad är orsakad av alla krig i mellanöstern som NATO-länder på olika sätt varit inblandad i.

Mötet hade en intresserad publik på uppemot 30 personer. Nässjös lokalgrupper av Svenska freds och Nej till EU stod tillsammans med ABF som gemensamma arrangörer.

Thomas Erixzon

Nej till EU-Nässjö

Nässjö Freds- och Skiljedomsförening